

Veiledningstime skog:

Økosystembasert forvaltning

Hva er økosystemer i en skog-kontekst:

- Utstrakt arbeid med å definere naturtyper i skog, se <https://www.artsdatabanken.no/NiN>
- Laget en egen rødliste for naturtyper, se <https://www.artsdatabanken.no/rodlisefornaturtyper>

Hva slags typer bruk av skogressurser – økosystemtjenester (forsyning, kulturelle, regulerende, støttende) – lang smørbrødsliste i Frivolds rapport s. 20-21!

- Forsynende
 - Tømmer og energi
 - Beite, jakt og høsting
- Kulturelle (Nelsons artikkel)
 - Friluftsliv etc.
- Regulerende og støttende
 - Rensing av luft og vann
 - Kjemiske kretsløp

Hva er de sentrale påvirkningsfaktorene overfor økosystemene?

- Langtransportert forurensning
- Lokal forurensning
- Uttak av ressurser
- Arealinngrep
- Fremmede arter
- Klimaendringer

Kompetansedeling mellom sentrale miljømyndigheter og fagmyndigheter

Skogbruksloven og naturmangfoldloven

- Nml kapittel 2
- Utvalgte naturtyper – meldeplikten
- Verneområdetematikk – frivillig vern og vern etter skogbruksloven (§ 13)
- Begrepet «vernskog», skogbruksloven § 12

Skogbruksloven og villmark/inngrepsfrie områder

Bruk av «frivillige» merkeordninger: FSC og Levende Skog

Støtteordninger

Klimatiltak – treslagskifte

Den lange skogbrukstradisjonen i Norge

Betydningen av kunnskapskrav

Kompetansedeling mellom sentrale, regionale og lokale myndigheter

Grensedragning mellom skogbruks- og naturmangfoldloven, og pbl

- Skogressurser som tradisjonelt forvaltet lokalt
- Betydningen av LNFR-kategorien for skogbruk – begrensninger i lokale myndigheters mulighet for å gripe inn via kommuneplanens arealdel
 - Mulighet for planbestemmelser?
 - Muligheter for hensynssoner?
- Mulighet for reguleringsplan
- Behovet for fleksibilitet i landbruksvirksomheten

Utvalgte naturtyper: endelig avgjørelse fattes lokalt!

Det spesielle forholdet til «bymarker»; markaloven

Fylkesmannens betydning som klageinstans

Hovedtrekk ved skogbruksloven

Formålet § 1:

fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen

Forvalteransvar § 4:

Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast. Innafor desse rammene står skogeigaren fritt til å forvalte skogen ut frå egne mål.

Merk betydningen av forskrift om bærekraftig skogbruk

Skogbruksplan § 5:

- Skogregistreringar som gir oversikt over skog- og miljøressursane på eigdommen og ein plan for forvaltninga av desse.
- Skal gjennomførers etter pålegg frå kommunen
- Løvenskiold-dommen Rt. 2010 s. 385

«Myk» meldeplikt § 11:

- Når det er nødvendig for å halde kontroll med at lova blir føljt, kan kommunen eller anna skogbruksstyresmakt gjere vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleire skogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Plikt til å bruke kompetanse etter loven til å forby hogst?

- Eventuelt i kombinasjon med Grl § 112?
- Naturvernforbundet, pålegg til skogeier om å avstå frå hogst? Nei etter gammel lov! Rt 2003 s. 1630. Hvordan står dette etter ny lov?

Internasjonale rammer

Skog som lite regulert i internasjonale avtaler (til tross for det inntrykk Bernstein-kapitlet kan gi)

- Sterkt fokus på regnskog i u-land og forørkning

Rollen til CBD, skogprinsippene og UN REDD+

Bern-konvensjonen og smaragdnettverket

Draft Negotiating Text for a Legally Binding Agreement on forests in Europe, vedtak skal fattes om en rettslig bindende avtale innen 2020? <http://www.forestnegotiations.org/>, se også http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/V.-EMC_MadridMinisterialDecision.pdf

Økosystembasert forvaltning av skogressurser

Hvordan håndtere rettighetsspørsmål? Hvem eier ressursene i skogen? Frivold s. 11: «Norge har en ekstremt høy andel prvatiskog i forhold til andre land i verden». 12 % i offentlig eie, individuelle eiere 78 %, almenninger 3 % og annet privat eierskap 7 %. Mer enn 100 000 personlige skogeiere.

- Svak regulering av skogeieres rettigheter til skogsdrift og annen utnyttelse av skogen
- Lite vern: ca. 3 % av produktiv skog vernet – lite representativt vern (<http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/vernet-natur/>)
- Preget av frivillig vern
- Utstrekningen av allemannsretten
- Spesialregler for allmenninger
- Særregler for samiske rettigheter – reinbeite

- Betaling for vern, rett til «slakteverdi», forvalterprinsippet

Forskriften om bærekraftig skogbruk

- Forbindelsen til PEFC (Pan European Forest Certification, etablert 1999)
- Fra samarbeid med NGOer til næringsstyrt sertifisering
- Konkurransen med FSC
- Krav til dokumentasjon

Rollen til private sertifiseringsordninger.

Leserveiledning

Bernstein, Steven et al.: Examination of the influences of global forest governance arrangements at the domestic level. I Rayner et al. (red.), Embracing Complexity: Meeting the Challenges of International Forest Governance. IUFRO World Series, Vol 28. Vienna, Austria, International Union of Forest Research Organizations (IUFRO), 2010, kap. 7, s. 111-135 (kapitlet er fritt tilgjengelig på internett).

- Statsvitenskapelig analyse av fire påvirkningskanaler fra det internasjonale nivå til det nasjonale nivået. Gir et helhetsbilde, men relevansen for Norge er begrenset; først og fremst markedsmekanismer som er av betydning.

Frivold, Lars Helge: Fra gagn og ugagn til økosystemtjenester: om flerbruk av skog. INA fagrapport nr. 24, 2014, 35 sider (rapporten er fritt tilgjengelig på internett).

- En interessant og viktig rapport om historiske perspektiver og utviklingen mot økosystemtjeneste-tankegangen sett fra skogbrukerens perspektiv.

Reusch, Marianne: Jungelens lov? - Ny lov om Osloområdet. I Tidsskrift for eiendomsrett, 2009, s. 301-314 (artikkelen er tilgjengelig på lovdata).

- En kontrast til Frivolds rapport og eneste bidrag av jurist. Denne artikkelen tar opp økosystemtjenestetematikken mer implisitt og fra et urbant perspektiv.

Nelson, Robert H.: Multiple-use forest management versus ecosystem forest management: A religious question? I Forest Policy and Economics, vol. 35, 2013, s. 9-20 (artikkelen er tilgjengelig i Oria).

- En interessant artikkel om det moralfilosofiske grunnlaget for skogforvaltning, gir et viktig bidrag til forståelsen av kulturelle økosystemtjenester og naturens egenverdi.

Gulbrandsen, Lars H.: Konvensjonen om biologisk mangfold og norsk skogbruk. Strategisk eller normativ tilpasning? I Internasjonal politikk, vol. 60:1, 2002, s. 31-54 (artikkelen er tilgjengelig i Oria).

- Sentral statsvitenskapelig artikkel som ser på norsk skogpolitikk i lys av biomangfoldkonvensjonen.

